

УДК 811.133.1

DOI <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2022-86-18>

ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОЛЬОРОНАЗВ У ФРАНЦУЗЬКІЙ ПІСНІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Мойсюк В. А.

*доктор філологічних наук, доцент,
доцент кафедри романської філології та перекладу
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
вул. Коцюбинського, 2, Чернівці, Україна
orcid.org/0000-0002-2732-3817
v.moisiuk@chnu.edu.ua*

Кобаски А. М.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
кафедри романської філології та перекладу
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
вул. Коцюбинського, 2, Чернівці, Україна
orcid.org/0000-0001-5735-799X
kobasky.anastasiia@chnu.edu.ua*

Ключові слова: *кольороназва,
пісенний дискурс,
денотативне значення,
конотативне значення,
символ.*

У статті здійснено спробу розглянути пісенний дискурс з точки зору вираження в ньому символічного світу людини. Базовим положенням є твердження про те, що пісня являє собою особливий спосіб вираження культури, вона є не лише певною естетичною та емоційно-моральною інтерпретацією багатомірності та багатоаспектності навколишньої дійсності, а й засобом художнього вираження внутрішнього світу людини. Основою створення образності тексту пісень є використання символів, утворених на основі національно-культурних традицій, до яких належать мовні одиниці на позначення кольору. Основною метою роботи є детальне вивчення кольороназв, що вживаються у французьких ліричних піснях II половини ХХ ст., із функціонально-семантичної точки зору. Основними її завданнями є аналіз функціонально-семантичних особливостей пісенного дискурсу з лінгвокультурологічного погляду, здійснення детального аналізу вживання кольороназв у французьких ліричних піснях другої половини ХХ ст. крізь призму вираження ними денотативного та конотативного значення. Матеріалом дослідження слугували шість прикметників французької мови на позначення кольору – «bleu», «blanc», «gris», «noir», «rose» та «rouge», вживаних у французьких ліричних піснях другої половини ХХ ст. Детальне дослідження кольороназв показало, що всі вони функціонують як з прямим, так і з переносним значенням, виражаючи при цьому позитивне та/або негативне ставлення до об'єкта номінації. Позитивна конотація виражена переважно такими одиницями, як bleu, blanc, rose, rouge, тоді як негативну передають такі прикметники, як gris і noir. Перевага позитивної конотації вказує на загальний позитивний психоемоційний стан, позитивні почуття та емоції автора пісні та виконавця, який її обрав. З огляду на тісний зв'язок мови та мислення дослідження пісенного матеріалу дозволяє встановити ті образи, які фігурують у свідомості представників франкомовного суспільства, специфіку його сприйняття та ставлення до навколишнього середовища, різноманітні сторони життєдіяльності, особливості національного бачення дійсності, образного осмислення картини світу.

FUNCTIONAL-SEMANTIC FEATURES OF COLOR NAMES IN FRENCH SONGS OF THE SECOND HALF OF THE 20TH CENTURY

Moisiuk V. A.

Doctor of Philology,

Associate Professor at the Department of Roman Philology and Translation

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

Kotsubynskoho str., 2, Chernivtsi, Ukraine

orcid.org/0000-0002-2732-3817

v.moisiuk@chnu.edu.ua

Kobasky A. M.

Master of Philology at the Department of Roman Philology and Translation

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

Kotsubynskoho str., 2, Chernivtsi, Ukraine

orcid.org/0000-0001-5735-799X

kobasky.anastasiia@chnu.edu.ua

Key words: *color name, song discourse, denotative meaning, connotative meaning, symbol.*

The article attempts to consider the song discourse from the point of view of expressing in it the symbolic world of man. The basic is opinion that a song is a special way of expressing culture, it is not only a certain aesthetic, emotional and moral interpretation of the multidimensionality of the surrounding reality, but also a means of artistic expression of a person's inner world. The basis for creating imagery in the text of songs is the use of symbols formed on the basis of national and cultural traditions, which include linguistic units for the designation of color. The main object of the work is a detailed study of the color names used in French lyrical songs of the second half of the 20th century, from a functional-semantic point of view. The main tasks are the analysis of the functional and semantic features of song discourse from a linguistic and cultural point of view, the implementation of a detailed analysis of the use of color names in French lyrical songs of the second half of the 20th century, through the prism of their expression of denotative and connotative meaning. The research material was six French adjectives for the color bleu, blanc, gris, noir, rose and rouge, used in French lyrical songs of the second half of the 20th century. A detailed study of the color names showed that all of them function with both a direct and a figurative meaning, expressing a positive and/or negative attitude towards the object of the nomination. The positive connotation is expressed mainly by such units as bleu, blanc, rose, rouge, while the negative one is conveyed by the adjectives gris and noir. Predominance of positive connotation indicates the general positive psycho-emotional state, positive feelings and emotions of the author of the song and the artist who chose it. Taking into account the close connection between language and thinking, the study of song material allows us to establish the images that appear in the minds of representatives of the French-speaking society, the specifics of their perception and attitude to the environment, various aspects of life, the peculiarities of the national vision of reality, the figurative understanding of the "picture of the world".

Постановка проблеми. Уже загальноприйнятим у мовознавстві вважається твердження про те, що мова символічна та когнітивна за своєю природою. Її багатозначні структури визначено не лише прямими зв'язками із навколишнім середо-

вищем, а й характером тілесного та соціального досвіду людини. Саме в символах поєднуються отримані людиною різні види інформації, які пробуджують нові, раніше непередбачувані асоціації. Результатом творчої діяльності людини, відобра-

женим у свідомості, є символ, що передається кольором, звуком, словом, числом тощо. Символічний світ, за словами науковців (С. Верещагін, В. Гладка, В. Костомаров, О. Потебня, О. Селіванова, К. Юнг та ін.), супроводжує людину із давніх-давен: він слугує засобом не лише уособлення її вірувань і страхів, а й усвідомлення і самовираження, кристалізації етносвідомості та рівня розвитку культури. «У символах увіковічено еволюційний розвиток народу, а разом із тим його народну мудрість, світоглядні позиції, важливі історичні події тощо. Людина живе у світі символів, а світ символів живе в ній» [1, с. 51].

До словесних символів належать, зокрема, кольороназви, які безпосередньо пов'язані з асоціативною роботою мозку людини. Систему колірних номінацій створено народом. Вона віддзеркалює його сприйняття уявного світу як ментального конструкту. За словами Т. Нікульшиної, «колір задає певну аксіологічну перспективу, впливаючи на сприйняття позначуваного цим кольором явища» [2, с. 67]. Отже, спостерігається певна знаковість або, так би мовити, символічність кольору, яка отримує своєрідне навантаження у різних типах дискурсу.

Пісенний дискурс слугує носієм і передавачем культури певного етносу з властивими йому цінностями та ідеалами (Л. Дуняшева, Ю. Плотницький, О. Шевченко, М. Кузнєцова та ін.). Саме в ньому відбивається стилістична виразність пісенних слів-символів, які посилюють і надають текстам виняткової теплоти, ніжності та задушевності або ж, навпаки, виражають смуток, печаль, нещастя, розчарування тощо. Як наслідок, кольороназви слугують яскравими засобами створення емоційного колориту та експресивного тону французьких ліричних пісень. Загальна тенденція сучасних лінгвістичних досліджень щодо з'ясування імпліцитної природи мовних структур із колоративним компонентом у пісенному дискурсі визначає актуальність нашого дослідження

Мета і завдання статті. Основною метою запропонованої розвідки є детальне вивчення кольороназв, що вживаються у французьких ліричних піснях II половини XX ст., із функціонально-семантичної точки зору. Відповідно, основними завданнями дослідження є аналіз функціонально-семантичних особливостей пісенного дискурсу з лінгвокультурологічного погляду, здійснення детального аналізу вживання кольороназв у французьких ліричних піснях другої половини XX ст. крізь призму вираження ними денотативного та конотативного значення.

Об'єктом дослідження є французькі ліричні пісні другої половини XX ст., **предметом** – особливості функціонально-семантичного вживання кольороназв у зазначених текстах.

Матеріалом дослідження слугували 30 французьких ліричних пісень другої половини XX ст., з яких методом суцільної вибірки було вибрано 120 лексичних одиниць (далі – ЛО) на позначення кольору.

Виклад основного матеріалу дослідження. З часу встановлення в 60-х рр. XX ст. З. Харрісом формальних характеристик дискурсу (від фр. «discours» – «бесіда, розмова, мовлення») його теорія постійно переосмислювалася науковцями, доповнювалася, розглядалася з різних точок зору, тому його визначення і досі залишається одним із суперечливих лінгвістичних питань (Н. Арутюнова, Ф. Бацевич, Е. Бенвеніст, І. Гальперін, Д. Мангіно, З. Мілз, П. Серіо та ін.). Пояснити складність цього явища можна його синтетичною природою, яка поєднує екстралінгвальні чинники та елементи когніції. Інакше кажучи, дискурс позначає «вищу реальність мови – дискурсивну діяльність» [3, с. 56].

Останнім часом пісенний дискурс привертає увагу дослідників з лінгвокультурологічної точки зору, адже він зберігає культурні знання, слугує «дзеркалом життя, яке відображає основні цінності, етичні погляди, соціальні уявлення, суспільні зміни та стереотипи певної епохи, створює моделі поведінки й культурні норми та передає їх наступним поколінням» [4, с. 158]. Отже, його витлумачують як «корпус текстів пісенної лірики, різноманітність яких зумовлена прагматичними, соціокультурними та психологічними особливостями як авторів, так і ситуації представлення пісенного тексту адресату» [5, с. 182]; як «родове поняття відносно текстів пісень, яким властиві своєрідні тематичні, лексичні, синтаксичні та інші особливості і які відображають імовірний світ» [6, с. 54].

Вивчаючи функціональну характеристику пісенного дискурсу, науковці виокремлюють кілька його функцій, а саме: 1) *емотивну*, що апелює до здатності співпереживати, співчувати, а також виражає ставлення адресанта до теми повідомлення та комунікативної ситуації; 2) *конативну*, що впливає на адресата, привертає його увагу, спонукає до чого-небудь; 3) *референтну*, що передає змістовно-фактуальну інформацію; 4) *поетичну*, що виконує естетичну роль, надає дискурсу образності та унікальності; 5) *фактичну*, що встановлює та підтримує контакт між адресантом і адресатом; 6) *етноконсолідаційну*, що об'єднує народ або етнос; 7) *самоідентифікаційну*, що позиціонує індивіда як члена певної соціальної групи [7, с. 192–194].

Поєднання у пісенному дискурсі вербальних та невербальних ознак дозволяє визначити його як «синтез вербальних та музичних компонентів, де роль вербального коду відіграє текст пісні,

а невербальна частина представлена мелодійним компонентом, який надає пісні узагальненого характеру і дозволяє адресату емоційно зрозуміти та глибше відчувати зміст вербального повідомлення» [8, с. 242]. Мелодійний компонент, який організує сприйняття всього тексту пісні, «готує реципієнта до сприйняття вербального компонента не на раціонально-аналітичному, а на емоційно-чуттєвому рівні» [5, с. 183]. За допомогою пісні людина пізнає та інтерпретує світ, адже в ній закладені еталони культури, національні та етнокультурні стереотипи, культурний фон епохи, ментальність та менталітет. Власне, тому вважаємо, що, поряд із мовними особливостями пісенного дискурсу слід враховувати також культурологічні, соціальні, історичні, ситуаційні та психологічні фактори функціонування мови, з якими пов'язані інтерпретації та продукування нових смислів.

Однією з особливостей пісенного дискурсу є яскраво виражене конотативне значення мовних одиниць. У нашому дослідженні під конотацією розуміємо додатковий компонент значення мовної одиниці фонетичного, морфологічного, лексичного та синтаксичного рівня, у якому імпліцитно закладено емотивне, експресивне та оцінне ставлення суб'єкта до описуваного об'єкта реальної або ірреальної дійсності, а також її стилістичне забарвлення. Оскільки емотивний та оцінний компоненти конотативного значення ЛО класифікуються як позитивні та негативні, доцільним також є розподіл конотації на позитивну та негативну.

Детальний аналіз фактичного матеріалу дозволив нам виявити шість найменувань базових кольорів: **bleu**, **blanc**, **gris**, **noir**, **rose**, **rouge**, які по-різному демонструють своє функціонально-семантичне навантаження у пісенному дискурсі. Всі вони вживаються як з денотативним, так і з конотативним значенням, оцінюючи при цьому об'єкт мовлення з позитивної та/або негативної точки зору (див. табл. 1).

Як бачимо, найбільш уживаною кольоро-назвою є прикметник **BLEU**, який вживається

у прямому значенні на позначення голубого або синього кольору, напр.:

*Le ciel bleu sur nous
s'effondrer
Et la terre peut bien
s'écouler*

Peu m'importe si tu
m'aimes
Je me fous du monde
entier...

(Edith Piaf,
L'hymne à l'amour)

Уживана з позитивною конотацією ЛО **bleu** асоціюється у франкомовній культурі із такими важливими для людського життя явищами, як повітря, небо, вода. Поряд із цим синій колір апелює до піднесених почуттів людини – надії, добротності та спокою [10], напр.:

Parce que nos cieux
sont ténébreux
Et qu'ici on n'a pas la
mer

*On a mis le bleu dans nos
yeux
C'est dans nos regards
qu'on se perd ...*

(Patricia Kaas,
Une fille de l'est)

Одиниця **BLANC**, як і попередня, також функціонує з денотативним значенням, вказуючи на білий колір, напр.:

*C'est aujourd'hui dimanche et j'allais voir maman
J'ai pris ces roses blanches elle les aime tant
Sur son petit lit blanc, là-bas elle m'attend
J'ai pris ces roses blanches, pour ma jolie maman...*

(Edith Piaf, *Les roses blanches*)

У франкомовній культурі білий колір має позитивне та негативне навантаження. З одного боку, ЛО **blanc** асоціюється із такими позитивними поняттями, як чистота, невинність, віра, радість, мудрість. З іншого боку, пов'язуючи мудрість із отриманим життєвим досвідом, білий колір може асоціюватися зі старістю і навіть смертю [10], напр.:

Таблиця 1

Функціонально-семантичне навантаження кольоро-назв у французьких ліричних піснях другої половини XX ст.

Кольоро-назва	Денотативне значення		Конотативне значення				Разом	
			позитивне		негативне			
	од.	%	од.	%	од.	%	од.	%
Bleu	28 ЛО	24%	14 ЛО	12%	-----	-----	42 ЛО	36%
Blanc	22 ЛО	18%	8 ЛО	6%	4 ЛО	4%	34 ЛО	28%
Gris	6 ЛО	5%	-----	-----	8 ЛО	7%	14 ЛО	12%
Noir	4 ЛО	3%	-----	-----	10 ЛО	8%	14 ЛО	12%
Rose	4 ЛО	3%	6 ЛО	5%	-----	-----	10 ЛО	8%
Rouge	4 ЛО	3%	2 ЛО	2%	-----	-----	6 ЛО	5%
Разом	68 ЛО	56%	30 ЛО	25%	22 ЛО	19%	120 ЛО	100%

*Au printemps, au printemps
Et mon cœur et ton cœur
Sont repeints au vin blanc ...*
(Jacques Brel, *Au printemps*)

*Un cheveu blanc, une ride
Des lambeaux
d'éphémérides
Perdus dans une chambre
vide des parents...*
(Gilbert Bécaud, *C'est quoi le temps*)

Особливість кольороназви **GRIS** полягає в тому, що, не маючи за природою яскраво вираженого кольору (вона знаходиться між білим і чорним кольорами), вона рідко вживається із денотативним значенням, напр.:

*Avec un ciel si bas qu'un canal s'est perdu,
Avec un ciel si bas qu'il fait l'humilité
Avec un ciel si gris qu'un canal s'est pendu,
Avec un ciel si gris qu'il faut lui pardonner...*
(Jacques Brel, *Le plat pays*)

Натомість франкомовна культура наділила сірий колір широким спектром асоціацій. Він може символізувати досить протилежні явища [10]: з одного боку, він асоціюється з елегантністю, стриманістю, скромністю та мудрістю (у фактичному матеріалі нами не зафіксовано жодного такого випадку), а з іншого, – зі смутком, муками, покаєнням, меланхолією, нудьгою і навіть смертю, напр.:

*Plus long que mon chagrin d'amour,
Même l'éternité
Près de lui serait court.*

*Plus gris que le gris de ma vie,
Rien ne serait plus gris,
Pas même un ciel de pluie...*
(Edith Piaf, *Plus bleu que tes yeux*)

Вживана з денотативним значенням одиниця **NOIR** вказує на чорний колір об'єкта мовлення, напр.:

*Dans le vieux cahier de toile noire
J'ai voulu lire leur histoire
Comprendre leur bonheur discret...*
(Marie-Paule Belle, *La petite écriture grise*)

Що стосується конотативного значення, то ЛО **noir** має досить широку палітру. Ще з античних часів чорний колір мав позитивну конотацію, апелюючи до таких понять, як завершеність і досконалість. З XIX ст. він став ознакою вищих верств населення і влади на протиположному полюсі одягу аристократів за часів режиму Старого порядку (XVI–XVII ст.) [10]. Саме тому сьогодні чорний колір може асоціюватися із вишуканістю, але нами не виявлено жодного випадку вживання ЛО

noir із таким значенням. Натомість вона широко представлена із негативною конотацією, позначаючи смуток, траур, смерть, сутінки, невігластво, таємничість, напр.:

*Pas même un ciel de pluie. La terre en profondeur
Plus noir que le noir de N'aurait pas sa
mon cœur, noirceur ...*
(Edith Piaf, *Plus bleu que tes yeux*)

Кольороназва **ROSE**, вживана із денотативним значенням, позначає рожевий колір, що є перехідним кольором від червоного до білого або навпаки. Зазначимо, що до XVIII ст. у французькій мові на позначення цього кольору використовували такі ЛО, як *rouge clair* або *rouge blanc* [10]. І лише завдяки художникам рожевий колір відокремився від червоного і отримав свою назву *rose*, напр.:

*Qu'elle s'habille de bleu Mais son Cœur ne dit
Ou de rose ou de rien rien
Je la vois, je la veux Et je l'aime peu ma
peine...*
(Joe Dassin, *C'est un cœur de papier*)

У франкомовній культурі рожевий колір символізує жіночність, романтизм, дитинство, молодість, щастя [10], що, власне, й спостерігаємо в пісенному дискурсі, напр.:

*C'était une jolie p'tite Des sciences ou des
fille rose mathématiques
Ses fils chéris de Au lieu de n'être que
l'Amérique défi ...*
(Patricia Kaas, *Kennedy Rose*)

Вживана в прямому значенні кольороназва **ROUGE** позначає червоний колір, напр.:

*Il y a un piano rouge Je te laisse m'emporter
Derrière la porte close Mon piano rouge ...*
(Patricia Kaas, *Mon piano rouge*)

У переносному значенні ЛО **rouge** може отримати як позитивну, так і негативну конотацію, символізуючи яскраві й водночас зовсім протилежні почуття (пристрасть, любов, ненависть, злість тощо), владу та силу, напр.:

*Et quand vient le soir Ne s'épousent-ils pas
Pour qu'un ciel Ne me quitte pas...
flamboie (Jacques Brel,
Le rouge et le noir Ne me quitte pas)*

Як бачимо, у французьких ліричних піснях другої половини ХХ ст. кольороназви передають як пряме, так і переносне значення, виявляючи при цьому позитивну та негативну конотацію.

Висновки та перспективи подальших розробок. Уособлюючи цілу ситуацію, належачи до фонових знань, до культурної компетенції, символічність кольороназв виявляється через встановлення національних, культурних та інших передумов осмислення асоціативних зв'язків. Символ створюється самою людиною, яка наділяє об'єкти та явища навколишнього середовища тими ознаками і властивостями, які вона сама їм приписує. Ця особливість кольороназв пояснює їхню широку вживаність у пісенному дискурсі.

Детальний аналіз фактичного матеріалу показав, що ЛО на позначення кольору мають великий експресивний потенціал: окрім передачі об'єктивної інформації, залежно від авторської інтенції і контексту вони отримують різне функціонально-семантичне навантаження. Оскільки кольори супроводжують і характеризують практично всю людську діяльність, світ навколо людини і саму людину, вони для неї постають не просто об'єктивною характеристикою, а й моральною, естетичною категорією, яка виражає оцінки, норми та установки. Отже, колірні компоненти слугують втіленням різноманітних морально-естетичних цінностей і супроводжуються оцінними конотаціями, тому вони яскраво відображають специфіку сприйняття світу носіями мови.

Пісня постає цінним матеріалом для вивчення особливостей культури франкомовного народу, його світогляду та світосприйняття, традицій і звичаїв, виявлення соціальних характеристик лінгвокультурної спільноти. Вивчення функціонально-семантичного навантаження кольороназв у різних жанрах пісенного дискурсу початку ХХІ ст. становить перспективу наших подальших досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гладка В.А. Символьна мотивація як один зі способів відображення культури в мові (на матеріалі французьких неofразеологізмів). *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов»*. 2020. № 91. С. 50–57. DOI: <https://doi.org/10.26565/2227-8877-2020-91-06>.
2. Нікульшина Т.М. Колірні картини ірреального світу (на матеріалі англійської та української мови). *Філологія ХХІ століття: теорія, практика, перспективи* : матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. Одеса : Фенікс, 2012. С. 66–68.
3. Струганец Л.В. Культура мови. Словник термінів. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2000. 88 с.
4. Дуняшева Л. Концепт «свобода» в афроамериканському песенному дискурсі. *Ученые записки Казанського університету. Серія «Гуманитарні науки»*. Казань, 2011. Т. 153. С. 158–167.
5. Плотницький Ю.Е. Пространство англоязычного песенного дискурса. *Язык в пространстве и времени : тезисы и материалы международной научной конференции*. Самара, 2002. Ч 1. С. 182–185.
6. Кузнецова М.О., Ходус А.М. Англійський пісенний дискурс у контексті лінгвокультури (на матеріалі поп-пісень ХХІ століття). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. 2017. № 29. Т. 2. С. 53–56. URL: <http://vestnik-philology.mgu.od.ua>
7. Дуняшева Л.Г. Песенний дискурс як об'єкт вивчення лінгвокультурології. *Актуальні проблеми романських мов і сучасні методи їх викладання* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Казань, 2015. С. 190–197.
8. Шевченко О.В. Тематичне своєобразие пісенних текстів як спосіб реалізації функцій жанрів пісенного дискурсу. *Известия Російського гос. пед. ун-та ім. А.И. Герцена*. Санкт-Петербург, 2009. № 115. С. 242–249.
9. Маслова В. Лінгвокультурологія. Москва : Издательский центр «Академия», 2001. 208 с.
10. Thomas D. 1001 symbols. URL: <https://1001symboles.net>

REFERENCES

1. Hladka, V.A. (2020) Symvolna motyvatsiia yak odyin zi sposobiv vidobrazhennia kultury v movi (na materialii frantsuzkykh neofrazеологізмів) [Symbolic motivation as one of the ways of reflecting culture in language (on the material of French neo-phrasеологіsms)]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.N. Karazina. Seriiia "Inozemna filolohiia. Metodyka vykladannia inozemnykh mov"* [Bulletin of Kharkiv National University named after V.N. Karazin. Series "Foreign philology. Methodology of teaching foreign languages"]. № 91, p. 50-57. DOI : <https://doi.org/10.26565/2227-8877-2020-91-06>
2. Nikulshyna, T.M. (2012) Kolirna kartyna irrealnoho svitu (na materialii anhliiskoi ta ukrainskoi movy) [Color picture of an unreal world (based on English and Ukrainian language material)]. *Filolohiia XXI stolittia: teoriia, praktyka,*

- perspektyvy [Philology of the XXI century: theory, practice, perspectives]: materials of the International science and practice Internet conferences. Odesa: Feniks, p. 66–68.*
3. Struhanets, L.V. (2000) *Kultura movy. Slovnyk terminiv [Language culture. Dictionary of terms]. Ternopil: Navchalna knyha Bohdan, 88 p.*
  4. Duniashcheva, L. (2011) *Kontsept “svoboda” v afroamerykanskom pesennom dyskurse [The concept of “freedom” in African-American song discourse]. Uchenye zapiski Kazanskoho universitetu. Seriya: Humanitarnye nauki [Scientific notes of Kazan University. Series: Humanities]. Kazan, T. 153, p. 158–167.*
  5. Plotnitskyi, Yu.E. (2002) *Prostranstvo anhloizychnoho pesennoho diskursa [The space of English song discourse]. Yazyk v prostranstve i vremeni [Language in space and time]: theses and materials of the international science conf. Samara, ch. 1, p. 182–185.*
  6. Kuznetsova, M.O., Khodus, A.M. (2017) *Anhlomovnyi pisennyi dyskurs u konteksti linhvokultury (na materiali pop-pisen XXI stolittia) [English-language song discourse in the context of linguistic culture (on the material of pop songs of the 21st century)]. Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universitetu. Seriya: Filolohiia [Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology]. № 29, T. 2, p. 53–56. URL: <http://vestnik-philology.mgu.od.ua>.*
  7. Duniashcheva, L.H. (2015) *Pesennyi diskurs kak objekt izucheniya linhvokulturolohi [Song discourse as an object of study of linguistic and cultural studies]. Aktualnye problemy romanskykh yazykov y sovremennye metodiki ikh prepodavaniya [Actual problems of Romance languages and modern methods of their teaching]: materials of the International scientific and practical conferences. Kazan, p. 190–197.*
  8. Shevchenko, O.V. (2009) *Tematicheskoe svoebrazie pesennykh tekstov kak sposob realizatsii funktsyi zhanrov pesennoho diskursa [Thematic originality of song texts as a way of realizing the functions of genres of song discourse]. Yzvestiya Rossyiskoho gos. ped. un-ta im. A.Y.Hertsena [Bulletin of the Russian State Pedagogical University named after A. I. Herzen]. Sankt-Peterburh, № 115, p. 242–249.*
  9. Maslova, V. (2001) *Linhvokulturolohiya [Linguistic culture]. Moskva: Yzdatskiy tsentr “Akademyia”, 208 p.*
  10. Thomas D. 1001 symboles. URL: <https://1001symboles.net>